

project

Het gebruik van de Bij Voorbeeld- databank in onderwijskundige vorming

informatie en inspiratie voor
onderwijsinnovatie

Menu

I. Uitgangspunten voor vorming

II. (Eerste) realisaties

III. Ervaringen

I. Uitgangspunten voor vorming

project

Het vooropgestelde doel

**Projectaanvraag: Tweede doel van
de Bij Voorbeeld-databank:**

*“Bevorderen van onderwijskundige
professionalisering van
docenten, assistenten en lectoren”*

Meer concreet

- # “ (...) docenten kunnen een dergelijke gegevensbank gebruiken om ideeën op te doen voor de eigen praktijk.”

 - # “(...) De gegevensbank zal ook intensief worden gebruikt als een belangrijke informatiebron tijdens onderwijskundige professionaliseringsinitiatieven.”

 - # “(...) ook het vullen zelf van de gegevensbank zal fungeren als een vormingsinitiatief op zich.”
-

Krachtlijnen voor vorming met BV-databank

- # Vorming is bij voorkeur zélf studentgecentreerd
- # Databank wordt op z'n minst gebruikt als inspiratiebron
- # Aandacht voor het achterliggende concept en de opbouw van de databank (cfr. Globaal schema)
- # Aandacht voor reflectie
- # Aandacht voor transfer
- # Aanzetten tot actie en het uitwerken van alternatieven in de eigen onderwijspraktijk.

Doelgroep

- # Alle lesgevers (collectief of individueel)
 - # Beginnende lesgevers
 - # Opleidingsteam als geheel
 - # Vakgroep als geheel
 - # Ervaren lesgevers (collectief of individueel)
 - # Docenten / lectoren die met een zelfde werk- of evaluatievorm werken
 - # Interactie- en expertisegroepen
-

Kenmerken van de doelgroep

- # Deelnemers in opleiding of in-service
- # Grote verschillen in kennis, vaardigheden en ervaring met het verzorgen van onderwijs
- # Verschillende leerbehoeften
- # Moeten technische vaardigheden verwerven/bezitten om databank te raadplegen.
- # Motivatie: eerder hoog
- # Eigen aanpak problematiseren is niet direct evident

II. (Eerste) realisaties

project

Bewandelde paden

**1. Gebruik
op eigen initiatief**

**2. Intentionele
vormingsinitiatieven**

**3. Als stimulans
voor reflectie**

4. Indirect gebruik
via informatie aan
beleid en
onderwijskundige
medewerkers

Weg 1

1. Gebruik op eigen initiatief

4. Indirect gebruik
via informatie aan
beleid en
onderwijskundige
medewerkers

2. Intentionele
vormingsinitiatieven

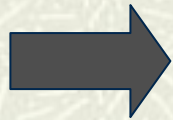
3. Als stimulans
voor reflectie

1. Gebruik op eigen initiatief

‘Incidentele’ informatiebron voor docenten op zoek naar informatie en inspiratie:

Vlot toegankelijke databank met online toelichting

Vrij toegankelijk voor iedereen

Voorwaarde: informatieverspreiding binnen en buiten de partnerinstellingen

Illustratie weg 1

Informatieverspreiding

Regelmatig verwijzen naar de BV-databank, o.m. via:

- Een artikel, gewijd aan het BV-project in nieuwsbrieven en interne tijdschriften
- Onderschriften e-mails van medewerkers
- Verwijzing naar de Bij Voorbeeld-databank in beleidsdocumenten en op studiedagen
- Beschrijvers vermelden hun opname in databank op studiedagen en congressen
- Vermelding op website en elektronisch leerplatform

moet lesgevers aanzetten *‘eens een kijkje te nemen’*.

Weg 2

1. Gebruik
op eigen initiatief

4. Indirect gebruik
via informatie aan
beleid en
onderwijskundige
medewerkers

**2. Intentionele
vormingsinitiatieven**

3. Als stimulans
voor reflectie

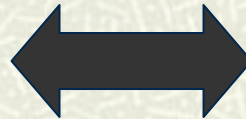
2. Intentionele vormingsinitiatieven

Verschillende 'focus' mogelijk bij vorming met BV-databank

Focus op

- **kennismaking**
- **DB als onderwerp**

Focus op

- **verdieping/vernieuwing**
- **DB als hulpmiddel**

Eerste focus van intentionele vorming

Focus op *kennismaking met databank*:

- Alle lesgevers (collectief of individueel)
- Beginnende lesgevers
- Opleidingsteam als geheel

Hierbij is de BV-databank ook in de meeste gevallen het *onderwerp van het vormingsinitiatief*

- Lesgevers informeren en de databank leren gebruiken
-

Illustratie 1e focus:

BV-vorming op onderwijsdag in AHS

Doelgroep: Alle lectoren

Groepsgrootte: maximaal 25 deelnemers

Duur: 1.5 uur

Doel:

- Kennismaken met de BV-databank
 - Reflectie over eigen praktijk bevorderen
-

Illustratie 1e focus:

BV-vorming op onderwijisdag in AHS

Vormgeving:

- Uitwisseling en discussie
 - ‘Studentgecentreerd’ onderwijs en het onderwijsconcept van Arteveldehogeschool
 - Kennismaking met inspirerende voorbeelden
 - Opzet en structuur van de BV-databank
 - Toelichting globaal schema
 - geleide verkenning databank
 - Zelfstandige verkenning databank
 - Nadenken over toepassing en transfer
-

Illustratie 1e focus: Namiddagsessie onderwijskundige professionalisering

- # **Doelgroep:** Alle docenten en assistenten van de UA
 - # **Groepsgrootte:** Maximaal 25 deelnemers
 - # **Duur:** 2.5 uur
 - # **Doel:**
 - Docenten inzicht geven in de structuur en de mogelijkheden van de databank. Docenten informeren over motieven die aan grondslag van de databank liggen.
 - Docenten leren in de databank te navigeren en de databank te bevragen
-

Illustratie 1e focus: Namiddagsessie onderwijskundige professionalisering

Vormgeving:

- Vanuit een concreet probleem: BV-databank als mogelijk hulpmiddel
 - Concept achter en structuur van de databank
 - Virtual tour door de databank
 - Vrij surfen
 - Toepassingsopdracht: Oplossen van het uitgangsprobleem.
 - Bespreking strategieën en bruikbaarheid van de databank
-

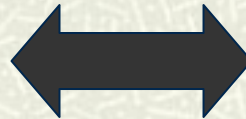
2. Intentionele vormingsinitiatieven

Verschillende 'focus' mogelijk bij vorming met BV-databank

Focus op

- **kennismaking**
- **DB als onderwerp**

Focus op

- **verdieping/vernieuwing**
- **DB als hulpmiddel**

Tweede focus van intentionele vorming

- # Focus op verdieping / vernieuwing:
 - Ervaren lesgevers (collectief of individueel)
 - Vakgroepen als geheel
 - Lesgevers die werken met een zelfde werk- of evaluatievorm
 - Intervisiegroepen en expertisegroepen

 - # Hierbij is de databank vaak *een hulpmiddel*
 - Informatie- en illustratiemateriaal
-

Illustratie 2e focus:

Jaaropleiding voor beginnende docenten

- # **Doelgroep:** beginnende docenten, maximaal 7 jaar ervaring
 - # **Groepsgrootte:** 20 docenten
 - # **Duur module:** 26 uur (6 + 8 + 12 u.)
 - # **Doelen:**
 - Docenten inzicht verschaffen in verschillende activerende werkvormen
 - Docenten gevoelig maken voor een doordachte selectie en organisatie van hun werkvormen en hen bewust maken van de randvoorwaarden
-

Illustratie 2e focus:

Jaaropleiding voor beginnende docenten

- # **Vorbereidende opdracht (6u):** Verdiepen in een activerende werkvorm a.d.h.v. de BV-databank
 - # **Contactmoment (8u):**
 - Informatie-uitwisseling over activerende werkvormen via jigsaw
 - (Discussie over randvoorwaarden a.d.h.v. stellingen)
 - (Micro-teaching verschillende werkvormen + bespreking)
 - # **Toepassing (12 u):** Lesvoorbereiding met speciale aandacht voor keuze en organisatie werkvorm
-

Weg 3

1. Gebruik
op eigen initiatief

4. Indirect gebruikt
via informatie aan
beleid en
onderwijskundige
medewerkers

2. Intentionele
Vormingsinitiatieven

**3. Als stimulans
voor Reflectie**

3. De databank als stimulans voor reflectie

Beschrijven en analyseren van de eigen onderwijspraktijk met behulp van BV-databank of globaal schema kan reflectie stimuleren bij:

- Docenten die hun leeromgeving (laten) beschrijven in de databank
- Deelnemers aan vorming
- Lesgevers die gebruik maken van individuele begeleiding
- Lesgevers die de databank op eigen initiatief bezoeken

Illustratie: Individuele begeleiding aan UA

- # Docenten stellen hulpvraag aan een onderwijskundig medewerker
- # Vaak wordt door de medewerker gevraagd om praktijk in detail te beschrijven en daaruit probleemkenmerken te halen
- # Deze beschrijving gebeurt a.d.h.v. BV-template
- # BV-databank als inspiratiebron voor alternatieven

Weg 4

1. Gebruik
op eigen initiatief

**4. Indirect gebruik via
informatie aan beleid
en onderwijskundige
medewerkes**

2. Intentionele
Vormingsinitiatieven

3. Als stimulans
voor reflectie

4. Indirecte hulp bij vorming via informatieverschaffing

De databank verschaft informatie aan het beleid en aan onderwijskundige medewerkers:

- # Wie is waar mee bezig? (beleid)
- # Wie kan ik uitnodigen als expert om over dit onderwerp te spreken? (onderwijskundige medewerkers)
- # Wie kunnen we samenbrengen of uitnodigen voor een expertisegroep? (onderwijskundige medewerkers)

III. Ervaringen

project

Ervaringen

- # *'Incidenteel'* gebruik vooral via **voorbeelding**
 - # Bij *vormingsinitiatieven* vooral via **steekkaarten**
 - # Als begeleider geen garantie dat deelnemer er iets **mee 'doet'**
 - # Docenten wel heel enthousiast over het **concept**
 - # Docenten en lectoren gaan vaak **uitprinten**
-

Meerwaarde van de databank

- # Kennismaking met BV-databank werkt **stimulerend** voor interne vernieuwing
- # De databank biedt voor lesgevers een duidelijk **aanknopingspunt**:
 - Herkenbaar
 - Vlaams
 - Realistisch
- # **Concreet** hulpmiddel
- # Laat docenten **‘over het muurtje kijken’**

Relativerende opmerkingen

- # Docenten vinden het interessant, maar het blijft **vrijblijvend**
 - # Navigatie in databank is niet steeds duidelijk bij eerste gebruik: gevaar voor **verloren lopen**
 - # De aard van de participerende instellingen zorgt voor beperkingen: bepaalde **domeinen onder- of overbelicht**
-

Een blik op de toekomst

- # Meerwaarde op lange termijn moeilijk te voorspellen: de databank staat aan het begin van haar vormingscarrière

 - # Verwachte evoluties
 - Van ‘bekend maken’ naar ‘doelgericht gebruiken’
 - Toename van ‘gebruik op eigen initiatief’
-